

Biežāk uzdotie jautājumi saistībā ar nodokļu atvieglojumu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās (05.09.2025.)

1. jautājums:

Ko darīt situācijā, kad līgumā par ieguldījumu veikšanu noteiktajā ieguldījumu termiņā (saskaņā ar likuma Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās (turpmāk - Likums) 5.¹ panta otrās daļas 3.punktā noteikto) ieguldījumi ir tikuši veikti, bet maksājums par ieguldījumiem vēl nav ticis veikts?

Vai šādā gadījumā veiktie ieguldījumi kvalificēsies kā atbilstoši Likumam un šiem ieguldījumiem varēs piemērot Likumā noteiktos tiešo nodokļu atvieglojumus?

1.atbilde:

Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 14. panta pirmās daļas 4. punkts nosaka, ka peļņas vai zaudējumu aprēķinā jāietver ar pārskata gadu saistītie ieņēmumi un izmaksas neatkarīgi no maksājuma datuma un rēķina saņemšanas vai izrakstīšanas datuma. Izmaksas jāsaskaņo ar ieņēmumiem attiecīgajos pārskata periodos. Tātad, neatkarīgi no tā, ka nodokļu maksātājs nav veicis maksājumu par iegādātajiem un saņemtajiem materiāliem, ir uzskatāms, ka ieguldījums ir veikts, ja ir noformēti attiecīgi grāmatvedības dokumenti par darbu veikšanu (piemēram, pieņemšanas nodošanas akts par attiecīga objekta pabeigšanu). Savukārt attiecībā uz paša maksājuma veikšanu, kas veikts pēc materiālu saņemšanas ir jāvērtē atbilstoši civillikuma normām (piemēram, vai pēc ekonomiskās būtības parādu var uzskatīt par aizdevumu). Arī no komercdarbības atbalsta kontroles viedokļa būtisks ir ieguldījumu veikšanas fakts neatkarīgi no maksājuma veikšanas brīža. Līdz ar to, lai ieguldījums varētu tikt uzskatīts kā veikts Līgumā par ieguldījumu veikšanu noteiktajā ieguldījumu termiņā, kapitālsabiedrībai ir jāsniedz brīvostas/ zonas pārvaldei pierādījumus brīdī, kad noslēdzas līguma par ieguldījumu veikšanu termiņš, kas apliecina ieguldījumu veikšanas faktu. Kā pierādījums varētu tikt atzīts noslēgts pieņemšanas-nodošanas akts, kurā sniegts detāls veikto ieguldījumu atšifrējums/uzskaitījums. Ieguldījumus kā attiecināmus atbalsta saņemšanai nodokļu atvieglojumu veidā iekļauj tikai par to gadu, kurā ieguldījumi iegrāmatoti un iekļauti bilancē.

2. jautājums:

Saskaņā ar Likuma 5.¹ panta otrās daļas 3.punktu līgumā par ieguldījumu veikšanu iekļautie ieguldījumi veicami piecu gadu laikā no līguma slēgšanas dienas.

Kas notiek, ja kapitālsabiedrība nav varējusi veikt investīcijas objektīvu, no tās neatkarīgu iemeslu dēļ. Piem., izmaiņas teritorijas plānojumā, būvatļaujas saņemšanas aizkavēšanās, u.tml., kā rezultātā ieguldījumu veikšana saskaņā ar noslēgto līgumu nav bijusi iespējama/ ir aizkavēta?

2.atbilde:

Zonas pārvaldei vai brīvostas pārvaldei katrs gadījums ir jāvērtē individuāli. Nedrīkst izveidoties situācija, kad līguma par ieguldījumu veikšanu slēgšanas brīdī jau bija zināms, ka ieguldījumu sākšana ir iespējama ne agrāk, kā piemēram, pēc diviem gadiem no līguma slēgšanas brīža. Piemēram, zonas pārvalde vai brīvostas pārvalde 2021.gada 15.decembrī noslēgusi līgumu par ieguldījumu veikšanu, bet jau līguma slēgšanas brīdī ir zināms, ka

ieguldījumu veikšanu var uzsākt tikai 2023.gadā, un līgums par ieguldījumu veikšanu priekšlaicīgi ir noslēgts tikai tāpēc, lai līgumā par ieguldījumu veikšanu iekļautajiem ieguldījumiem piemērotu augstāku maksimālo atbalsta procentu, salīdzinot ar to, kāds būtu nosakāms vēlākā līguma slēgšanas brīdī [Piezīme. Lielām kapitālsabiedrībām ieguldījumiem piemērojama maksimālā procenta apmērs līdz 2021.gada 31.decembrim bija 35 procenti, bet no 2022.gada 1.janvāra ir 30 procenti].

Papildus skaidrojam, ka atbilstoši Likuma 5.¹ panta otrās daļas 3.punktā noteiktajam, ir jāievēro, ka ieguldījumu termiņš nedrīkst pārsniegt piecus gadus no līguma par ieguldījumu veikšanas slēgšanas dienas.

3.jautājums:

Vai iespējams grozīt līgumu par ieguldījumu veikšanu un pagarināt sākotnēji līgumā noteikto ieguldījumu veikšanas termiņu?

3.atbilde:

Saskaņā ar Likuma 5.¹ panta otrās daļas 3.punktā noteikto ieguldījumu veikšanas maksimālais termiņš nedrīkst pārsniegt piecus gadus no līguma par ieguldījumu veikšanu slēgšanas.

Ja, piemēram, ieguldījumu īstenošanas termiņš sākotnēji līgumā bija noteikts divi gadi, tad ir iespējams veikt grozījumus līgumā un pagarināt ieguldījumu veikšanas termiņu, nepārsniedzot maksimāli 5 gadus. Savukārt, ja ieguldījumu īstenošanas termiņš jau sākotnēji bija noteikts pieci gadi, termiņu nevar pagarināt un par ieguldījumiem, kas veikti pēc piecu gadu termiņa beigām, nevar saņemt atbalstu Likuma ietvaros.

4.jautājums:

Apstiprinātā ieguldījumu plānā 2023.-2026.gadam ir iekļauts Projekts ar īstenošanas termiņu līdz 2025.gadam. 2025.gada janvārī ir zināms, ka ieguldījumu projekta vērtība būs lielāka nekā noteikts līgumā.

Vai par faktisko ieguldījumu summas palielinājumu var pretendēt uz tiešo nodokļu atvieglojumiem saskaņā ar Likumu?

4.atbilde:

Nav iespējams palielināt piemērojamo maksimālo tiešo nodokļu atlaizu maksimālo atbalsta apmēru, jo:

- Neizpildīsies atbalsta stimulējošās ietekmes kritērijs,
- Ja atbalsts apvienots ar citu ieguldījumu atbalstu, var būt problēmas ar maksimālā atbalsta procenta ievērošanu.

Sadārdzinājumu vai papildus veiktos ieguldījumus kapitālsabiedrība sedz pati bez papildu atbalsta saņemšanas ne vien Likuma ietvaros, ne arī ar atbalstu kādā citā atbalsta pasākumā.

5.jautājums:

Kapitālsabiedrībai ir noslēgts līgums par ieguldījumu veikšanu zonas/brīvostas teritorijā, piemēram, periodā no 2024.gada līdz 2026.gadam. Pirms līguma slēgšanas kapitālsabiedrība ir deklarējusi savu atbilstību mazās (sīkās) vai vidējais komercsabiedrības statusam.

Vai kapitālsabiedrībai ir atkāroti jāaizpilda deklarācija, nosakot; savu statusu (maza, vidēja vai liela kapitālsabiedrība), ja kapitālsabiedrība vēlas noslēgt jaunu līgumu par ieguldījumu veikšanu 2025.gadā?

5.atbilde:

Pirms katra līguma par ieguldījumu veikšanu vai līguma par paredzamo algu izmaksu veikšanu slēgšanas kapitālsabiedrībai ir jādeklarē savu atbilstību mazās (sīkās) vai vidējās kapitālsabiedrības (turpmāk - MVK) statusam, lai pretendētu uz MVK papildu bonusu.

6.jautājums:

Likuma 5.panta piektā daļa nosaka, ka: *“Ja kapitālsabiedrība darbojas gan nozarēs, kas noteiktas šā panta ceturtajā daļā, 4.¹ un 4.² daļā, gan citās nozarēs, zonas pārvalde vai brīvostas pārvalde piešķir atļauju piemērot tiešo nodokļu atvieglojumus, ja kapitālsabiedrība skaidri nodala atbalstāmās nozares projekta īstenošanas finanšu plūsmas no citu darbības nozaru finanšu plūsmas ieguldījumu veikšanas laikā un visā nodokļu atvieglojumu piemērošanas periodā, līdz sasniegts piemērojamais maksimālais tiešo nodokļu atlaižu apmērs attiecībā pret uzkrāto attiecināmo izmaksu summu. Finanšu plūsma šā likuma izpratnē ir saimniecisko darbību izmaksu un ieņēmumu plūsma, kurā nodala zonas kapitālsabiedrības vai licencētas kapitālsabiedrības pamatdarbības, ieguldīšanas darbības un finansēšanas darbības ieņēmumus un izdevumus atbalstāmajā nozarē no citu darbības nozaru kapitālsabiedrības ieņēmumiem un izdevumiem.”*

Kādas darbības ir jāveic kapitālsabiedrībām, lai izpildītu šo Likuma nosacījumu?

6.atbilde:

Kapitālsabiedrībai savā grāmatvedībā atsevišķi jāuzskaita katras konkrētās saimnieciskās darbības nozares ienākumus un izdevumus un ar tām saistītās tiešās un netiešās izmaksas.

7.jautājums:

Likuma 5.panta ceturtais daļas 1.punkts nosaka transporta nozares kapitālsabiedrības un transporta infrastruktūru kā neatbalstāmās nozares, t.i., šādu nozaru kapitālsabiedrības nevar saņemt atļauju tiešo nodokļu atvieglojumu piemērošanai saskaņā ar Likumu. Vai, piemēram, kapitālsabiedrība, kurai pieder naftas terminālis un tā sniedz stividora pakalpojumus, vai arī kapitālsabiedrība, kura nodarbojas ar transporta ekspedīciju, ir pakļauta Likumā noteiktajiem nozaru ierobežojumiem?

7.atbilde:

Likuma 5.panta ceturtais daļas 1.punkts nosaka transporta nozares ierobežojumus, kas izriet no Komisijas 2014.gada 17.jūnija Regulas Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108.pantu (turpmāk - Komisijas Regula Nr.651/2014), 13.panta b) apakšpunkta un atbilst šīs Regulas 2.panta 45.apakšpunktā sniegtajam “transporta nozares” definējumam. Saskaņā ar Komisijas Regulas Nr.651/2014 2.panta 45.apakšpunktu transporta nozare aptver šādas darbības saskaņā ar NACE 2.red. [Piezīme: NACE 2.red. ir Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā, 2.redakcija (*Statistical Classification of Economic Activities in the European Community, Revision 2*)] :

H Transports un uzglabāšana

49 Sauszemes transports un cauruļvadu transports

49.1 Pasažieru dzelzceļa transports

49.10 Pasažieru dzelzceļa transports

49.2 Kravu dzelzceļa transports

- 49.20 Kravu dzelzceļa transports
- 49.3 Pārējais pasažieru sauszemes transports
- 49.31 Pilsētas un piepilsētas pasažieru sauszemes pārvadājumi
- 49.39 Citur neklasificēts pasažieru sauszemes transports
- 49.4 Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
- 49.41 Kravu pārvadājumi pa autoceļiem
- 50 Ūdens transports
- 51 Gaisa transports
- 51.1 Pasažieru aviopārvadājumi
- 51.10 Pasažieru aviopārvadājumi
- 51.2 Kravu aviopārvadājumi un kosmiskais transports
- 51.21 Kravu aviopārvadājumi

Sīkākus aprakstus lūdzam skatīt Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapas vietnē:

<https://www.csp.gov.lv/lv/klasifikacija/nace-2-red/nace-saimniecisko-darbibu-statistiska-klasifikacija-eiropas-kopiena-2-redakcija>

8.jautājums:

Lūdzam skaidrot Likuma 5.panta ceturtais daļas 4.punkta normas piemērošanu. Kā arī skaidrot, vai pastāv kādi kritēriji vai metodoloģija, kurus būtu jāņem vērā, izskatot jautājumu par atļaujas izsniegšanu tiešo nodokļu atvieglojumu piemērošanai uzņēmumiem, kas darbojas Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 8.–11. punktā minētajās nozarēs?

8.atbilde:

Likuma "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās" (turpmāk – Likums) 5.panta ceturtais daļas 4.punkts nosaka, ka:

“Atļauju piemērot tiešo nodokļu atvieglojumus par šā likuma 1. panta otrās daļas 12. punktā noteikto zonas pārvalde vai brīvostas pārvalde nepiešķir Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 8., 9., 10. un 11. punktā minētās lauksaimniecības nozares kapitālsabiedrībām, kā noteikts Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 3. punkta "b" un "c" apakšpunktā;”.

Komisijas regulas Nr.651/2014 1.panta 3. punkta “b” apakšpunkts nosaka, ka:

“Šo regulu nepiemēro atbalstam primārās lauksaimnieciskās ražošanas nozarē[.]”.

Savukārt Komisijas regulas Nr.651/2014 1.panta 3. punkta “c” apakšpunkts nosaka, ka:

“Šo regulu nepiemēro atbalstam lauksaimniecības produktu pārstrādes un tirdzniecības nozarē šādos gadījumos:

- i) ja atbalsta summa ir noteikta, pamatojoties uz šādu produktu, kurus attiecīgais uzņēmums iepircis no primārajiem ražotājiem vai laidis tirgū, cenu vai daudzumu;*
- ii) ja atbalstu piešķir ar nosacījumu, ka to daļēji vai pilnībā nodod primārajiem ražotājiem;”*

un Komisijas regulas Nr.651/2014 2.panta 8.-11.punktā ir definēts, ka:

8) “lauksaimniecības produktu tirdzniecība” ir turēšana vai izlikšana pārdošanai, piedāvāšana pārdošanai, piegāde vai jebkāda cita veida laišana tirgū, izņemot primārā ražotāja veikto pirmo pārdošanu tālākpārdevējiem vai pārstrādātājiem, un darbības, lai sagatavotu produktu šādai pirmajai pārdošanai; primārā ražotāja veikto pārdošanu galapatērētājiem uzskata par tirdzniecību, ja tā notiek šim nolūkam paredzētās atsevišķās

telpās;

9) “primārā lauksaimnieciskā ražošana” ir Līguma I pielikumā minēto zemkopības un lopkopības produktu ražošana, neveicot nekādas papildu darbības, kas izmainītu šādu produktu iedabu;

10) “lauksaimniecības produktu pārstrāde” ir jebkura darbība ar lauksaimniecības produktu, kuras rezultātā tiek iegūts produkts, kurš arī ir lauksaimniecības produkts, izņemot saimniecībā veiktas darbības, kas vajadzīgas, lai dzīvnieku vai augu produktu sagatavotu pirmajai pārdošanai;

11) “lauksaimniecības produkts” ir Līguma I pielikumā minētie produkti, izņemot zvejas un akvakultūras produktus, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulas (ES) Nr. 1379/2013 I pielikumā;”

Likuma 5.panta ceturtās daļas 4.punktā ietvertās atsauces uz Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 8., 9., 10. un 11. punktu ir jāskata kopsakarā ar tās palīgteikumu, proti – “kā noteikts Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 3. punkta "b" un "c" apakšpunktā.” Atbalsta sniedzējam vērtējot, vai attiecīgā Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 8., 9., 10. un 11. punktā minētā kapitālsabiedrība ir tiesīga saņemt komercdarbības atbalstu, atkarīgs no tā, vai šīs kapitālsabiedrības darbība atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 3. punkta "b" un "c" apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.

Norādām, ka Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 8., 9., 10. un 11. punktā noteiktajām definīcijām nav izstrādātu kritēriju un metodoloģijas.

Zemkopības ministrija sniedz papildus informāciju par primāro lauksaimniecības produktu ražošānu, lauksaimniecības produktu pārstrādi un lauksaimniecības produktu.

Līgumā par Eiropas Savienības darbību 38. pantā ir noteikts, ka **lauksaimniecības produkti** ir zemkopības, lopkopības un zivsaimniecības produkti, kā arī pirmās pakāpes pārstrādes produkti, kas ir tieši saistīti ar šādiem produktiem. Šie lauksaimniecības produkti ir uzskaitīti Līguma par Eiropas Savienības darbību 1.pielikumā (<https://www.lad.gov.lv/lv/media/2249/download?attachment>).

Skaidrojam, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 1.pielikumā minētie lauksaimniecības produkti ietver plašāku produktu klāstu, ne tikai primārās lauksaimniecības nozares saražotos produktus, bet arī lauksaimniecības pārstrādes produktus.

Primārā lauksaimniecības produktu ražošana ir primāro produktu ražošana vai audzēšana, tostarp ražas novākšana, slaukšana un saimniecībā audzētu dzīvnieku ražošana pirms nokaušanas. Tā iekļauj arī medības, zveju un savvaļas produktu vākšanu.

Primārā ražošana ir termins, ar kuru raksturo saimniecībā vai līdzīgā līmenī veiktās darbības, un tās ietver:

- augu valsts produktu, tādu kā graudi, augļi, dārzeņi un garšaugi, ražošānu vai audzēšanu, kā arī minēto produktu pārvadāšanu, glabāšanu un apstrādi (ja produkti būtiski nemainās) saimniecībā un tālāku nogādāšanu uzņēmumā;

- pārtikas ražošanai paredzētu dzīvnieku ražošanu vai audzēšanu saimniecībā un jebkuras ar to saistītās darbības, kā arī gaļas ražošanai paredzētu dzīvnieku nogādāšanu tirgū, kautuvē vai dzīvnieku pārvadāšana no saimniecības uz saimniecību;
- gliemežu ražošanu vai audzēšanu saimniecībā un to iespējamo nogādi pārstrādes uzņēmumā vai tirgū;
- slaukšanu un piena uzglabāšanu saimniecībā;
- olu ražošanu un savākšanu ražotāja telpās, bet ne darbības, kas saistītas ar olu iesaiņošanu;
- zveju, zvejniecības produktu pārvietošanu (tos būtiski neizmainot) uz kuģa (izņemot saldētavas vai zivju pārstrādes kuģus) un to nogādāšanu pirmajā cietzemes uzņēmumā (ieskaitot izsoles telpās). Tas ietver saldūdens zveju (upēs, ezeros) un saldūdens zivju apstrādi un pārvadāšanu. Zvejniecības produkti ir primārie produkti arī pēc nogalināšanas, atasiņošanas, ķidāšanas, spuru nogriešanas, sasaldēšanas un novietošanas transporta tarā primārās ražošanas līmenī. Produkti, kas rodas turpmākas zvejniecības produktu apstrādes rezultātā (piem., filejas atdalīšana, vakuumsaiņošana utt.) nav pamatprodukti;
- zivju ražošanu un audzēšanu akvakultūras saimniecībās un to nogādi uzņēmumā;
- dzīvu gliemeņu ražošanu un audzēšanu un to nogādi izplatīšanas centrā, attīrīšanas vai apstrādes uzņēmumā;
- sēņu, ogu, gliemežu utt. vākšanu savvaļas apstākļos un to nogādi uzņēmumā.

Jebkura darbība, tostarp karsēšana, kūpināšana, konservēšana, nogatavināšana, žāvēšana, marinēšana, ekstrakcija, ekstrūzija vai vairāki šie procesi kopā, kas būtiski izmaina sākotnējo produktu ir **produktu pārstrāde**. Savukārt pārtikas produkti, ko iegūst pēc neapstrādātu produktu pārstrādes (tiem var pievienot sastāvdaļas, kas ir nepieciešamas to ražošanai vai konkrētu īpašību piešķiršanai) ir **pārstrādes produkti**.

Uzņēmumi, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecības ražošanu darbojas atbilstoši NACE 2.1.red. A sadaļai "Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība", savukārt, lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumi un pārējie pārtikas ražotāji, kuru produkti nav minēti Līgumā par Eiropas Savienības darbību 1.pielikumā, darbojas atbilstoši NACE 2.1.red. C sadaļai „Apstrādes rūpniecība”.

Ievērojot visu iepriekš minēto, skaidrojam Likuma 5.panta ceturtais daļas 4.punkts neliedz iespēju piešķirt komercdarbības atbalstu tādām Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 8., 9., 10. un 11. punktā noteiktajām kapitālsabiedrībām, kurām atbalsta piešķiršanā neizpildās Komisijas regulas Nr.651/2014 1.panta 3. punkta "b" un "c" apakšpunktā noteiktie nosacījumi. Līdz ar to no Komisijas regulas Nr.651/2014 minētajām normām, kas pārņemtas Likuma 5.panta ceturtais daļas 4.punktā, izriet, ka attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā uzskaitīto produktu pārstrādi un tirdzniecību, atbalstu šādām darbībām var piešķirt saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 651/2014, ja tiek ievēroti minētās regulas 1. panta 3. punkta "b" apakšpunktā un 1. panta 3. punkta "c" apakšpunktā noteiktie nosacījumi.

9.jautājums:

Lūdzam skaidrot Likuma 5.¹ panta otrās daļas 8.punkta normas izpildi un piemērošanu.

9.atbilde:

Saskaņā ar Likumu zonas kapitālsabiedrība vai licencēta kapitālsabiedrība ir tiesīga saņemt atbalstu, kas izpaužas kā 80 procenti uzņēmuma ienākuma nodokļa (UIN) atlaide no aprēķinātās nodokļa summas (Likuma 7.panta pirmā daļa) un 80 procenti nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) atlaide no aprēķinātās nodokļa summas (Likuma 6.panta pirmā daļa). Pašvaldība var papildus noteikt 20 procentus nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi no aprēķinātās nodokļa summas (Likuma 6.panta otrā daļa), tādējādi nekustamā īpašuma nodokļa atlaide var sasniegt pat 100 procentus no aprēķinātās nodokļa summas. Vienlaikus jānorāda, ka kopējā atlaižu summa nedrīkst pārsniegt summu, kas pieļaujama saskaņā ar piemērojamo maksimālo atbalsta intensitāti.

Piemēri:

Aprēķinātā NĪN Σ 2024.gadam = 5000 €	Aprēķinātā NĪN atlaides Σ 80% apmērā = 4000 €
Aprēķinātā UIN Σ 2024.gadam = 15 000€	Aprēķinātā UIN atlaides Σ 80% apmērā = 12 000€
	Kopā aprēķinātā tiešo nodokļu atlaižu Σ =16 000€
Plānotā ieguldījuma Σ 2024.-2028.gadam = 500 000 €	
Piemērojamais atbalsta % = 30%	
	Aprēķinātā piemērojamā maksimālā tiešo nodokļu atlaižu Σ = 150 000

Aprēķinātā NĪN Σ 2024.gadam = 5000 €	Aprēķinātā NĪN atlaides Σ 80% apmērā = 4000 €
Aprēķinātā UIN Σ 2024.gadam = 15 000€	Aprēķinātā UIN atlaides Σ 80% apmērā = 12 000€
	Kopā aprēķinātā tiešo nodokļu atlaižu Σ =16 000€
Paredzamo algu izmaksu Σ 2024.-2026.gadam = 200 000 €	
Piemērojamais atbalsta % = 30%	
	Aprēķinātā piemērojamā maksimālā tiešo nodokļu atlaižu Σ = 60 000

10.jautājums:

Saskaņā ar Likuma 5.¹ panta otrās daļas 6.punktu līgumā par ieguldījumu veikšanu ir fiksējama maksimāli piemērojamā tiešo nodokļu atlaižu summa līgumā par ieguldījumu veikšanu paredzētajiem ieguldījumiem vai Likuma 5.¹ panta 2.¹ daļas 9.punktu līgumā par paredzamo algu izmaksu veikšanu ir fiksējama maksimālā piemērojamā tiešo nodokļu atlaižu summa līgumā par paredzamo algu izmaksu veikšanu.

Kas notiek situācijā, ja līgumā par ieguldījumu veikšanu vai līgumā par paredzamo algu izmaksu veikšanu noteikto maksimālo atbalsta apmēru, ko kapitālsabiedrība varētu saņemt tiešo nodokļu atlaižu veidā, ir iespējams sasniegt jau pirmajā līguma par ieguldījumu veikšanu vai līgumā par paredzamo algu izmaksu veikšanu darbības (ieguldījumu veikšanas) gadā, bet ieguldījumi saskaņā ar noslēgto līgumu vēl nav veikti pilnā apjomā?

10.atbilde:

Tiešo nodokļu atlaidi taksācijas periodā piemēro tikai par taksācijas periodā (ieskaitot), par kuru tiek veikts nodokļu maksājumu aprēķins, faktiski veiktajiem (uzkrātajiem) ieguldījumiem.

11.jautājums:

Saistībā ar Likuma 1.panta otrās daļas 12.punkta f) apakšpunktā noteikto prasību, lūdzu sniegt plašāku skaidrojumu Komisijas Regulas Nr.651/2014 14.panta 7.punkta normas piemērošanai.

11.atbilde:

Ja atbalstu sniedz kapitālsabiedrības ražošanas procesu būtiskai maiņai, attiecināmajām ieguldījumu izmaksām - materiālajām un nemateriālajām - jābūt saistītām ar ražošanas procesa pārveidi un jāpārsniedz noteiktu sliekšni, t.i., lielām kapitālsabiedrībām attiecināmajām ieguldījumu izmaksām saskaņā ar Komisijas Regulas 651/2014 14.panta 7.punktu jābūt lielākām nekā ar modernizējamo darbību saistīto aktīvu amortizācijai iepriekšējo triju fiskālo gadu laikā (ņem vērā amortizācijas izmaksas iepriekšējos trīs fiskālajos gados pirms uzsākts ieguldījumu projekts). Kapitālsabiedrības ražošanas procesu būtiska maiņa nozīmē fundamentālas inovācijas/ izmaiņas ražošanas procesā (pretēji ikdienišķām izmaiņām). Vienkārša vienu aktīvu aizstāšana ar jaunām bez fundamentālām kopējā ražošanas procesa izmaiņām ir uzskatāma par aizvietojošo ieguldījumu un par šādām ieguldījumu izmaksām nevar saņemt atbalstu.

Ja atbalstu sniedz kapitālsabiedrības produkcijas daudzveidošanai ar produktiem, kuri kapitālsabiedrībā iepriekš nav ražoti, saskaņā ar Komisijas Regulas 651/2014 14.panta 7. punktu, ja esošie un jaunie aktīvi tiek kombinēti jaunā produkta ražošanas nodrošināšanai, jauno aktīvu vērtībai ir vismaz par 200% jāpārsniedz bilances vērtība tiem aktīviem, kurus turpina izmantot jaunā produkta ražošanā (jauno aktīvu summai jābūt 3 reizes lielākai nekā izmantojamo 'vecu' aktīvu bilances vērtībai), kāda tā bija iepriekšējā fiskālajā gadā pirms ieguldījumu projekta īstenošanas uzsākšanas.

12.jautājums:

Vai ieguldījumu projekta ietvaros var kā atbalstāmas iekļaut arī tādas izmaksas kā, piemēram, projekta priekšizpēte, ietekmes uz vidi novērtējums, u.tml.?

12.atbilde:

Saskaņā ar Likuma 1.panta otrās 12. punktā sniegto definējumu Likuma ietvaros ir atbalstāmi tikai materiālie ieguldījumi (ēkas, būves, iekārtas, tai skaitā enerģiju ražojošo iekārtu izmaksas un tehnika) un nemateriālie ieguldījumi (izmaksas patentu iegūšanai un tehnoloģiju apgūšanai un informācijas tehnoloģiju programmatūras iegādes izmaksas), kas kvalificējas kā sākotnējie ieguldījumi, t.i., tas ir, viens vai vairāki no šādiem ieguldījumiem:

- Jaunas kapitālsabiedrības izveidē,
- Esošas kapitālsabiedrības ražošanas vai pakalpojumu jaudas pieaugumā,
- Esošas kapitālsabiedrības produkcijas daudzveidošanā ar produktiem, kuri kapitālsabiedrībā nav ražoti, vai
- Esošas kapitālsabiedrības ražošanas procesu būtiskā maiņā.

Citas izmaksas nav atbalstāmas Likuma ietvaros.

13.jautājums:

Saskaņā ar Likuma 8.¹ panta otro daļu, nosakot plānotā projekta apmēru un pieļaujamos procentus nodokļu atvieglojumu piemērošanai, ņem vērā visus kapitālsabiedrības (grupas līmenī) sākotnējos ieguldījumus, kuri saistīti ar to pašu vai līdzīgu darbību un kurus kapitālsabiedrība ir sākusi triju gadu laikā no dienas, kad sākti darbi pie jaunā sākotnējā ieguldījuma, kuri veikti tajā pašā statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) III līmeņa reģionā (vienots ieguldījumu projekts) un kuru veikšanai kapitālsabiedrība saņēmusi vai plāno saņemt atbalstu. Nosakot visu sākotnējo ieguldījumu apmēru, ņem vērā faktiskos sākotnējos ieguldījumus un attiecīgajos projektos paredzētos, bet vēl neveiktos ieguldījumus. Kā noteikt, ka vienas kapitālsabiedrības vairāki īstenotie ieguldījumu projekti ir/ nav kvalificējami kā vienots ieguldījumu projekts?

13.atbilde:

Eiropas Komisija ir skaidrojusi¹, ka no Komisijas regulas Nr.651/2014 viedokļa vienota ieguldījuma projekta vērtēšanā ir jāņem vērā tikai četrpāru NACE kods un citus kritērijus nav nepieciešams vērtēt. Tādējādi ieguldījumu projektu uzskata par vienu vienotu ieguldījumu projektu, ja, piem., uz plānotajiem projektiem attiecas divi vienādi četrpāru NACE kodi (piem., NACE 21.10 “Farmaceitiskā pamatvielu ražošana” un NACE 21.10 “Farmaceitiskā pamatvielu ražošana”), tādā gadījumā plānotie projekti veido “to pašu vai līdzīgu darbību” atbilstoši Likuma 1.panta otrās daļas 4².punktā noteiktajai definīcijai “*tā pati vai līdzīga darbība ir darbība Regulas 2. panta 50. punkta izpratnē*”, t.i., tā ir darbība, kas ietilpst tajā pašā NACE 2. red. saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas klasē (četrpāru kods) (NACE 2. red.). Savukārt, ja uz plānotajiem projektiem attiecas divi dažādi četrpāru NACE kodi (piem., NACE 21.10 “Farmaceitiskā pamatvielu ražošana” un NACE 21.20 “Farmaceitisko preparātu ražošana”), tad plānotie projekti neveido “to pašu vai līdzīgu darbību” un neveido vienu vienotu ieguldījuma projektu.

14.jautājums:

Ņemot vērā Likuma 8.² panta pirmajā daļā noteikto, vai zonas/ brīvostas pārvalde nevar uzreiz noteikt maksimālo pieļaujamo atbalsta procentu (30%, 40%, 50 %)?

14.atbilde:

Likuma 8.² panta normu piemēro, ja atbalstu kapitālsabiedrība vēlas apvienot ar atbalstu vienam un tam pašam sākotnējo ieguldījumu projektam gan Likuma ietvaros, gan citas atbalsta programmas/ad-hoc atbalsta projekta ietvaros. Atbalsta apvienošanas gadījumā līgumā par ieguldījumu veikšanu jānosaka citus maksimāli pieļaujamos procentus nekā vispārēji noteikts Likuma 8.panta pirmajā daļā, jo minētā norma nosaka maksimāli iespējamais ieguldījuma atbalsta procentus, kādi ir piemērojami reģionālajam atbalstam.

Papildus jānorāda, ka saskaņā ar Likuma 5.¹ panta ceturtajā daļā noteikto, atbalsta apvienošanas gadījumā līgums par ieguldījumu veikšanu stājas spēkā un ieguldījumu veikšanu kapitālsabiedrība var uzsākt tikai pēc tam, kad visas iesaistītās institūcijas ir pieņēmušas lēmumu par atbalsta sniegšanu ieguldījumu konkrētajam projektam. Ja projekts uzsākts pirms visas iesaistītās institūcijas pieņēmušas lēmumu par atbalsta piešķiršanu, neizpildās Likuma 5.¹panta ceturtajā daļā noteiktais un šādu atbalstu nevar piešķirt.

¹ Pieejams: [Art 14\(14\), Art 2\(50\) – definition of single investment project - e-State Aid Wiki - EC Extranet Wiki \(europa.eu\)](#)

Piemērs:

Atbalsta programma	Likums	Altum garantija
Ieguldījuma projekta nosaukums	Ražotnes atvēršana	
Ieguldījumu objekti	Telpu rekonstrukcija: 300 000 euro Ražošanas iekārta 500 000 euro Kopā: 800 000 euro	
Ieguldījuma termiņš	01.09.2024-01.09.2026 (2 gadi)	
Maksimālais atbalsta apmērs 40% [vidēja kapitālsabiedrība]	35%	5%
Līgums par ieguldījumu veikšanu slēgšana/ Lēmuma pieņemšana par garantijas piešķiršanu	01.09.2024	21.09.2024
Projekts uzsākts	Pēc 21.09.2024	Pēc 21.09.2024

Vienlaikus atzīmējams, ka atbalsta apvienošana līgumā par paredzamo algu izmaksu veikšanu nav paredzēta atbilstoši Likuma 8.²panta ceturtajā daļā noteiktajam: “*Ja zonas kapitālsabiedrībai tiek piemērots atbalsts paredzamajām algu izmaksām, šo atbalstu nedrīkst apvienot ar reģionālo atbalstu tā paša vai citu reģionālo atbalsta projektu vai programmu ietvaros, tai skaitā attiecībā uz atbalstu algu izmaksām vai sākotnējo ieguldījumu izmaksām, kā arī ar citu atbalstu darba algu izmaksām citu atbalsta projektu vai programmu ietvaros.*”

15.jautājums:

Komisijas Regulas Nr.651/2014 6. panta (Stimulējoša ietekme) 2.punkts nosaka, ka „*Atbalstu uzskata par tādu, kam piemīt stimulējoša ietekme, ja saņēmējs attiecīgajai dalībvalstij ir iesniedzis rakstisku atbalsta pieteikumu, pirms sākas darbs pie projekta vai pirms sākas darbība. Atbalsta pieteikumā iekļauj vismaz šādu informāciju: a) uzņēmuma nosaukums un lielums; b) projekta apraksts, tostarp tā sākuma un beigu datums; c) projekta īstenošanas vieta; d) projekta izmaksu uzskaitījums; e) atbalsta veids (dotācija, aizdevumi, garantija, atmaksājams avanss, pašu kapitāla iepludināšana vai cits) un projektam nepieciešamā publiskā finansējuma summa.*”

Vai Likuma 8. un 9.pielikums nodrošina Komisijas regulas prasības izpildi?

15.atbilde:

Komisijas Regulas Nr.651/2014 6.pants definē stimulējošās ietekmes kritēriju. Savukārt, Komisijas Regulas Nr.651/2014 6.panta 2.punktā viena no pamata prasībām ir, ka šāds rakstisks atbalsta pieteikums ir iesniegts pirms darbu pie projekta uzsākšanas un atbalsta pieteikums atbilst minimālajām prasībām. Stimulējošās ietekmes kritērija izpildi konkrētā likuma (komercdarbības atbalsta programmas) ietvaros nodrošina Likuma 5.¹ panta trešās, trešās prim, ceturtais un piektās daļas norma, kas nosaka, ka līguma par ieguldījumu veikšanu vai līguma par paredzamo algu izmaksu veikšanu slēgšanai ir iesniedzams pieteikums, kurā iekļauta vismaz Likuma 8. vai 9.pielikumā norādītā informācija, kā arī tiesības piemērot tiešo nodokļu atvieglojumus ir tikai tad, ja kapitālsabiedrība ieguldījumus veikusi tikai pēc tam, kad līgums par ieguldījumu veikšanu vai līgums par paredzamo algu veikšanu ir stājies spēkā.

16.jautājums:

Komisijas Regulas Nr.651/2014 9.pants (Publicēšana un informācija) nosaka, ka Komisijas Regulas III pielikumā minēto informāciju nepieciešams publicēt informāciju par katru piešķirto individuālo atbalstu, kurš pārsniedz EUR 100 000.

Likuma 12².pants nosaka, ka „*Informācijas publicēšanu par šā likuma ietvaros sniegto komercdarbības atbalstu, piemērojot tiešo nodokļu atvieglojumus, nodrošina attiecīgā zonas pārvalde vai brīvostas pārvalde atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 9.panta 1., 2. un 4.punktam. Informāciju publicē, ievērojot Komisijas regulas Nr. 651/2014 II un III pielikumā noteiktās prasības.*” Kāda ir informācijas aprīte par publicējamo informāciju?

16.atbilde:

Zonas pārvalde vai brīvostas pārvalde informāciju par katru piešķirto individuālo atbalstu, kurš pārsniedz EUR 100 000 publicē Eiropas Komisijas pārziņā esošajā sistēmā atbalsta pārredzamības nodrošināšanai [Transparency Award Module](#), kas pēc tam ir publiski pieejami sabiedrībai un atlasāmi Eiropas Komisijas tīmekļa vietnē [Valsts atbalsta pārredzamības datubāzes publiskā meklēšana](#). Tajā informācija ir pieejama gan par Latvijas, gan arī citu Eiropas Savienības dalībvalstu sniegto valsts atbalstu. Vienlaikus ievērojot to, ka Likuma ietvaros atbalsts tiek sniegts tiešo nodokļu atvieglojumu veidā, informācija [Transparency Award Module](#) var publicēt pa diapazoniem (miljonos EUR): 0,1–0,5; 0,5-1; 1-2; 2-5; 5-10; 10-30; 30 un vairāk.

NB!!!! Likums ir atbalsta programma un par katriem grozījumiem atbalsta programmas valsts atbalsta piešķiršanas nosacījumos atbalsta programmas izstrādātājam 20 darba dienu laikā no grozījumu spēkā stāšanās, ir jānosūta kopsavilkuma informācija Eiropas Komisijai, par kuru Eiropas Komisija piešķir jaunu lietas atsauces Nr. SA.XXXXX. Pārredzamības prasības nolūkos atbalsta sniedzējam vienmēr ir jāizmanto tas atbalsta programmas vai tās grozījumu numurs (atsauces numurs), kas ir spēkā uz valsts atbalsta piešķiršanas brīdi, piem., ja valsts atbalsts 150 000 euro apmērā Likuma ietvaros ir piešķirts 27.05.2024., informācija par to ir jāpublicē [Transparency Award Module](#) sistēmā ar lietas atsauces Nr. [SA.113531](#) (spēkā no 07.03.2024). Savukārt, ja atbalsts 550 000 euro apmērā tika piešķirts, piem., 07.03.2022. tad informāciju par to bija jāpublicē sistēmā ar lietas atsauces Nr.[SA.102389](#).

17.jautājums:

Lūdzu uzskaitīt darbību statistiskās klasifikācijas kodus (NACE 2.red.), kas netiek atbalstīti saskaņā ar Komisijas regulas Nr.651/2024 13. panta b) apakšpunktu attiecībā uz atbalstu enerģijas ražošanai, akumulēšanai, pārvadei, sadalei un infrastruktūrai.

17.atbilde

Komisijas regulas Nr.651/2024 13. panta b)apakšpunkts nosaka, ka reģionālo atbalstu nepiemēro atbalstam enerģijas ražošanai, akumulēšanai, pārvadei, sadalei un infrastruktūrai – attiecīgi definējot enerģētikas nozari – jāņem vērā, ka NACE 35 nozare ir izslēgta no reģionālā atbalsta tvēruma. Vienlaikus Likuma 5.panta ceturtās daļas 8.punkts, paredz ieguldījumu aprēķinā iekļaut enerģiju ražojošo iekārtu izmaksas, ja tās atbilst visiem šādiem nosacījumiem:

- a) ieguldījumu projekta galvenais mērķis nav vērsts uz enerģijas ražošanu un

tirdzniecību,

b) sākotnējie ieguldījumi enerģiju ražojošās iekārtās ir plānoti mazākā apjomā attiecībā pret visiem veicamajiem sākotnējiem ieguldījumiem projekta ietvaros. Enerģiju ražojošo iekārtu izmaksas attiecināmas ne vairāk kā 30 procentu apmērā no kopējās ieguldījumu vērtības projektā,

c) enerģija saražota zonas kapitālsabiedrības vai licencētas kapitālsabiedrības pašpatēriņam, un enerģijas ražošanas jaudai ir jābūt pielāgotai zonas kapitālsabiedrības vai licencētas kapitālsabiedrības ražošanas vai pakalpojumu nodrošināšanai,

d) ieguldījumi attiecināmi uz atjaunojamiem enerģijas avotiem vai augstas efektivitātes koģenerāciju”.